

dokumentumfilm) éppen olyan jól hatnak a képernyőn, mint filmen. Sőt ezek a filmek éppen a sugározhatóság, a közvetíthetőség, a kazettán (lemezen) való sokszorosítás, a házi rögzítés és újralejátszás révén sokkal hatásosabban tudnak működni, mint a filmek.

Az elmúlt 6–8 évben a filmgyárban és más stúdiókban több mint százórányi videofelvételt készítettem, és ebből az anyagból vagy tizenöt dokumentumvideót állítottam

is hat az imént felvett jelenet, esemény, interjú a képernyőn, sikerült-e vajon az egyszeri és megismételhetetlen jelenet lényegét megragadni, nincsenek-e más felhangjai a jelenetnek a filmes komponáltság keretei között. A visszanezés befolyásolja az embert, hogy hogyan folytassa a felvételeket, befolyásolja a szerkesztést, az egész dramaturgiáját. A filmre rögzített valóság sokszor másként hat, másként „működik”, mint azt előre el-

A videoszalag olcsósága az archiválás olcsóságát is jelenti, a szalag egyszeri árában benne rejlik az „örökkévalóság”. Magam is sokszor sajnálom letörölni egy-egy hosszabb interjút vagy esemény szalagját – melynek csak egy kisebb részlete került be valamilyen filmbe –, és gyakran gondolok a jövő régé-

is hat az imént felvett jelenet, esemény, interjú a képernyőn, sikerült-e vajon az egyszeri és megismételhetetlen jelenet lényegét megragadni, nincsenek-e más felhangjai a jelenetnek a filmes komponáltság keretei között. A visszanezés befolyásolja az embert, hogy hogyan folytassa a felvételeket, befolyásolja a szerkesztést, az egész dramaturgiáját. A filmre rögzített valóság sokszor másként hat, másként „működik”, mint azt előre el-

éven belül nem áll minden videokamera mögé jól képzett, érzékeny, nyitott gondolkodású, közéleti szellemű, véleményét vállaló ember, akkor a videóban rejülő lehetőség soha nem bomlik ki. Mert van lehetőség arra, hogy a képi kommunikáció demokratizálódjék, hogy egy szélesebb réteg beszélje ezt a nyelvet, hogy felelősen szóaljon meg ezen a nyelven –, de ezt meg kell tanulni.

PÉTERFFY ANDRÁS

● Dr. Hirschler Imre nevét évtizedek óta sokan, egyre többen ismerik – nemcsak szülész-nőgyógyászati tevékenysége miatt. A nők minden szerepükben – lány, asszony, terhes, anya – hasznos, új ismereteket szerezhettek, tanulhattak sok kiadásban megjelent könyveiből, cikkeiből, előadásából. (A legutóbbi – *Nemcsak nőkről, nemcsak nőknek* – 1984-ben jelent meg.)

Hivatalosan nyugdíjas. Ez csak annyiban igaz, hogy már nem kórházi főorvos. Am most sem pihen. Amikor felkerestem, rádióelőadásra készült, a délutáni rendelésre már kikészítve sorakoztak a betegek katonjai. Hetente négyszer rendel, továbbá egy amerikai orvosnő, Ethel Sloane *A nő biológiája* című könyvét kontrollszerkeszti. Évekkel ezelőtt ő ajánlotta fordításra, a téma ugyanis – a nők társadalmi helyzetének változásai hogyan, milyen mértékben alakították át a nők biológiai állapotát – közérdekű. Rendszeresen dolgozik a *Családi Lap*ba is, az olvasók nőgyógyászati-szülészeti témájú leveleit válaszolja meg.

Egy éve ő és felesége, Éva videotulajdonosok. Hivatalos kiküldetésben Szingapúrban dolgozó legkisebb fiuk, András ajándéka a készülék, amely sok új színt, élményt hozott életükbe.

– Számomra – fejtegeti dr. Hirschler – kamaszkorom óta mindmáig az olvasás nyújtja a legtöbb szellemi élményt. Az író – bár csak a toll és a papír áll rendelkezésére – összehasonlíthatatlanul alaposabban képes a figurát ábrázolni, a cselekményt kibontani. Szinte minden irodalmi mű megfilmesítése – bár a kép és a szó együttesen hat – jóval gyengébb az eredeti irodalmi műnél.

– Az olvasás varázsa az a lehetőség is, hogy bármikor abbahagyhatom, elgondol-

NŐGYÓGYÁSZ

A KÉPMAGNÓRÓL

Szórakozzanak a betegek is!

kozhatom a leirt szövegen. A színpadon, filmen, tévében pedig minden pereg tovább. Igaz, a video is megállítható; de kétlem, hogy bárki is él vele. Persze, mindezzel együtt én is örülök a videónak, s örülök annak is, hogy nem lettünk a rabjai. Legnagyobb jelentőségét az oktatásban látom. Szóval soha, senki nem képes olyan pontosan leírni egy műtétet például, mint ahogyan ugyanezt a mozgó kép ábrázolja. Jómagam – kezdő orvosként – fogóműtétet végezni egy Lee nevű chicagói orvostól tanultam a harmincas években. A mai Vörös Csillag mozi helyén lévő Royal Apollóban, oktatófilmen mutatták be a műtétet...

– És itthon, a video?

– Egyelőre több műsort veszünk fel, mint amennyit megnézünk – feleli Éva. – A fiam és a menyem, sok ezer kilométer távolságban, örülnek minden itthonról érkező kazetának. Parabola, *Aida*, Márkus műsora, Szilveszter, *Egy éj Velencében*, Lili Palmer, beszélgetések magyar színészekkel, új magyar

Dr. Hirschler Imre

filmek – ez mind megy a tengerentúlra. Mi is kapunk tőlük kazettákat. *Hegedűs a háztetőn* Topollal, az Oscar-díjak kiosztása, régi hollywoodi filmsztárok ma, és részletek fénykorukban készült filmekből, *Muppet Show* – a legkisebb unokáknak. És nagy élmény londoni rokonok ajándéka: Forman *Amadeus*. Már több barátunk jelezte: eljönnek megnézni.

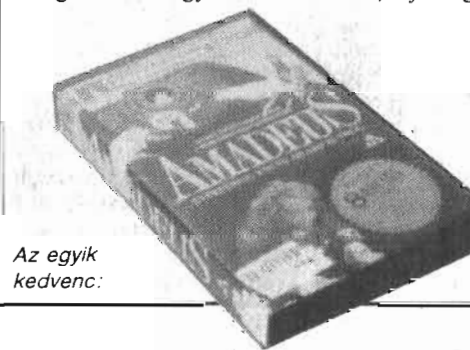
– Végül is használ-e a video vagy árt az emberiségnek?

– Szerintem – feleli dr. Hirschler – vitathatatlanul több a haszna. Örök optimista vagyok, bízom az emberekben, jó ízlésükben. Igaz, a video nemcsak szórakoztat, oktat és tudományokat, hasznos ismereteket terjeszt,

hanem hozza a horrort és a pornót is. Ez utóbbiakat „hozzák” már a filmek is. Közben kínos gonddal ügyelünk, hogy az egészségügyi felvilágosítás hangja tárgyilagos, izléseles legyen, az irodalomban, a színpadon, a filmekben mindent kimondanak és megmutatnak, nemegyszer túl a jó ízlés határán. Nem tudom, az illetékesek gondoltak-e rá, szerintem jó lenne videokészülékekkel ellátni – ha megvannak rá az anyagi lehetőségek! – a kórházakat is. Egyrészt műtétek, diagnosztikák tanítására, másrészt a betegek szórakoztatására. A tévé ilyen jellegű műsorait ugyanis többnyire este nyolc, kilenc óra tájt, tehát kórházi lámpaoltás után sugározzák. Márpedig a betegek közérzete, kikapcsolódása, sőt gyógyulása szempontjából is fontos lenne, hogy szórakozzanak. Egyébként a video előnye ez is: nincs időhöz kötve, bármikor elővehető!...

– Szerintem nem kisebb a jelentősége, mint a tévéé. De ezt majd a jövő mutatja meg. Sokszor visszagondolok gyerekkoromra. A detektoros, fülhallgatós rádió maga volt a csoda. Ma pedig 15–17 éves unokáimnak már a tévé, a video, a számítógép sem csoda, magától értetődően hozzátartozik az életükhöz. Én pedig elfogódottan, tisztelettel szemlélem a technika rohamos fejlődését. Megfoszt-e valami más kulturális élménytől a video? Mikor felfedezték a rádiót, azt hittük: kiürülnek a koncerttermek. Nos, tele vannak ma is. Jött a hangos, majd a színes film, a tévé és a félelem, hogy kiürülnek a színházak. Sorba kell állni a színházjegyekért. Elveszi az időt az olvasástól? Nem! Sőt: a tévé is, a video is felkeltheti az érdeklődést újabb olvasmányok iránt. Mozart zenéjét eddig is szerettem, Forman filmje óta keresem a róla szóló irodalmat...

P. ZS.

Az egyik kedvenc.